

การสำรวจความต้องการหลักสูตรอบรมออนไลน์ ในการพัฒนาตนเองสำหรับบุคคลทั่วไป

An Assessment of the General Public's Needs of Online Courses
in Personal Development

Received : October 29, 2023

Revised : December 7, 2023

Accepted : December 8, 2023

นรินทร์ นนทมาลย์^{*1}

Narin Nonthamand

นริศรา เสือคล้าย²

Narissara Suaklay

ปริญาพร สันตะจิตต์³

Parinyaporn Santajit

นพรัตน์ ใจหมั่น⁴

Nopparat Chaiman

นพดล อำนวยพรเลิศ⁵

Noppadol Amnuaypornlert

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจความต้องการหลักสูตรอบรมออนไลน์ในการพัฒนาตนเองสำหรับบุคคลทั่วไป 2) เปรียบเทียบความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมออนไลน์ในการพัฒนาตนเองสำหรับบุคคลทั่วไป จำแนกตามช่วงอายุ และ 3) เปรียบเทียบความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมออนไลน์ในการพัฒนาตนเองสำหรับบุคคลทั่วไป จำแนกตามกลุ่มอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลทั่วไปในจังหวัดพะเยา จำนวน 242 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการหลักสูตรอบรมออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา

*Corresponding author, e-mail: narin.no@up.ac.th

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์เทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
Assistant Professor Dr., School of Education, University of Phayao. e-mail: narin.no@up.ac.th

² อาจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาวิวัฒน์และประเมินผล วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
Lecturer Dr., School of Education, University of Phayao. e-mail: narissara.su@up.ac.th

³ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา
General administration officer, Division of Innovative Learning Institute, University of Phayao e-mail: parinyaporn.sa@up.ac.th

⁴ นักวิชาการศึกษา สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา
Educator, Division of Innovative Learning Institute, University of Phayao, e-mail: nopparat.cha@up.ac.th

⁵ นักวิชาการศึกษา สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา
Educator, Division of Innovative Learning Institute, University of Phayao, e-mail: noppadol.am@up.ac.th

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านภาษาและด้านเทคโนโลยี ส่วนลักษณะของหลักสูตรออนไลน์ที่ต้องการมากที่สุด คือ หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) รองลงมา คือ หลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree) และหลักสูตรเรียนร่วม ตามลำดับ 2) เมื่อจำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเนื้อหา พบว่า อายุต่ำกว่า 21 ปี และอายุ 21-30 ปี ต้องการเนื้อหาหลักสูตรด้านภาษามากที่สุด อายุ 31-40 ปี ต้องการเนื้อหาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีมากที่สุด อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป ต้องการเนื้อหาหลักสูตรด้านการศึกษามากที่สุด ส่วนลักษณะของหลักสูตรออนไลน์ พบว่า ทุกช่วงอายุต้องการลักษณะของหลักสูตรออนไลน์เหมือนกัน คือ หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) และ 3) เมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเนื้อหา พบว่า แต่ละกลุ่มอาชีพมีความต้องการที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการเรียนรู้เนื้อหาการศึกษามากที่สุด กลุ่มนักเรียน นิสิต และนักศึกษาต้องการเรียนรู้เนื้อหาด้านภาษามากที่สุด กลุ่มเกษตรกร เจ้าของธุรกิจ และรับจ้างทั่วไป ต้องการเรียนรู้เนื้อหาด้านธุรกิจ การบริหาร และการจัดการมากที่สุด ส่วนลักษณะของหลักสูตรออนไลน์ พบว่า ทุกกลุ่มอาชีพต้องการลักษณะของหลักสูตรออนไลน์เหมือนกัน คือ หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree)

คำสำคัญ ความต้องการ หลักสูตรอบรมออนไลน์ การพัฒนาตนเอง

Abstract

This research aims to: 1) survey (assess/determine/evaluate) the needs for online courses in personal development offered to the general public, 2) compare the content demanded by different age groups for inclusion in online courses in personal development, and 3) compare the content requested by people of various professions for these courses. The sample comprised 242 people in Phayao, selected through simple random sampling. The research instrument was a questionnaire about the needs for online courses in personal development. Data were analyzed using frequency and percentage, with additional content analysis.

The findings were as follows:

1. The respondents were most interested in content related to education, followed by languages and technology. They preferred short non-degree courses, pre-degree courses, and dual-degree courses, respectively, to develop their competencies.

2. Considering different age groups, the respondents under 21 and between 21-30 years old preferred language courses, while those between 31-40 years old were

interested in technology courses. The respondents aged 41-50 years and older tended to focus on education. Additionally, the respondents across all age groups preferred short non-degree courses.

3. Regarding various professions, the respondents from different professions had distinct needs for course content. Government officials and state enterprise employees needed courses in education, school and university students expressed a need for language courses, while agriculturists, business owners, and general employees wanted courses in business, services, and management. The respondents from all professions preferred short non-degree courses.

Keywords: the need, online courses, personal development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นแนวทางที่มหาวิทยาลัยพะเยาสนับสนุนและส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง ผ่านการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นแนวทางในการสร้างทักษะ สมรรถนะ และประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อสร้างกำลังคนที่ใช้ปัญญาในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้และทักษะเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต (ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง ปรัชญาการจัดการศึกษาฯ, 2565) นอกจากการจัดการศึกษาในระบบให้กับนิสิตแล้ว ยังส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับบุคคลทั่วไปในทุกช่วงวัย ตามแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาในลักษณะอื่นที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ตลาดแรงงานและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในอนาคต รวมทั้งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายการบริหารและการพัฒนางานทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย (ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติฯ, 2562)

มหาวิทยาลัยพะเยาจึงได้จัดตั้งสถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ขึ้นตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนากำลังคนและชุมชนเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนด้วยนวัตกรรมและวัฒนธรรมคุณภาพ โดยหนึ่งในเป้าประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน คือ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาแนวใหม่ที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีสมรรถนะและทักษะแห่งอนาคตตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยพัฒนาหลักสูตรอบรมออนไลน์ที่ตอบสนองตามความต้องการของบุคคล ชุมชนและสถานประกอบการในรูปแบบของหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) หลักสูตรการเรียนล่วงหน้า (Pre-degree) และหลักสูตรเรียนร่วม (Inclusive-degree) (สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565)

หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) เป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้นที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะเดิม (Upskill, Reskill) และเพิ่มเติมทักษะใหม่ (New skill) เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำงานทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ (Onsite) การเรียนออนไลน์ (Online) และการเรียนแบบผสมผสาน (Hybrid or Blended learning) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2565)

หลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree) เป็นหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนล่วงหน้าให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความต้องการเรียนในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยผู้เรียนสามารถเลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชาในหลักสูตรศึกษาล่วงหน้าในรูปแบบออนไลน์ แล้วเก็บผลการเรียนไว้ โดยผู้เรียนสามารถเลือกรับผลการเรียนเมื่อเข้าเป็นนิสิตในระบบปกติของมหาวิทยาลัย

หลักสูตรเรียนร่วม เป็นหลักสูตรที่คณะต่าง ๆ เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปเข้ามาเรียนร่วมกับนิสิตปัจจุบันของมหาวิทยาลัย ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาในฐานะผู้เรียนร่วม โดยมีรูปแบบการเรียนการสอนและการประเมินผลแบบเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ต่อเติมความรู้ เพิ่มพูนทักษะ หลังจากผ่านการประเมินในแต่ละวิชา ผู้เรียนจะได้รับหนังสือรับรองผลการศึกษา (Transcript) เป็นหลักฐานในการสำเร็จการศึกษา หากผู้เรียนต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยจะสามารถยื่นรับผลการเรียนที่เรียนไว้โดยไม่ต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้นซ้ำอีก ซึ่งสอดคล้องกับบันทึกความเข้าใจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เรื่องการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบัน ระหว่างสถาบันสมาชิกของที่ประชุมคณะผู้บริหารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ทคปร.) เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาข้ามสถาบัน และสามารถใช้หน่วยกิตของรายวิชาดังกล่าวให้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยกิตในหลักสูตรที่นิสิต นักศึกษากำลังศึกษาได้ ผ่านระบบคลังหน่วยกิตตามข้อกำหนดของแต่ละสถาบัน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

จากพันธกิจข้างต้นทำให้สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ดำเนินการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสมรรถนะของผู้เรียน (Competency-based education) และมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-based education) และเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาตนเองและตลาดแรงงานรวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์วิสัยทัศน์นโยบายการบริหารและการพัฒนางานทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565)

ดังนั้น การสำรวจความต้องการการเรียนรู้หลักสูตรอบรมออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเองจึงมีความสำคัญที่จะทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้เรียนและนำไปสู่การออกแบบและจัดทำหลักสูตรให้มีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดทำหลักสูตรออนไลน์สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความต้องการหลักสูตรอบรมออนไลน์ในการพัฒนาตนเองสำหรับบุคคลทั่วไป
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมออนไลน์ในการพัฒนาตนเองสำหรับบุคคลทั่วไป จำแนกตามช่วงอายุ
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมออนไลน์ในการพัฒนาตนเองสำหรับบุคคลทั่วไป จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคคลทั่วไปในจังหวัดพะเยา จำนวน 464,505 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่างวิจัย คือ บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในการอบรมออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเองในจังหวัดพะเยา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างวิจัยด้วยการคำนวณจากโปรแกรม G*Power ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สร้างจากสูตรของ Cohen (1977) ซึ่งการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจะช่วยลดข้อผิดพลาดในการคำนวณ และช่วยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับสถิติที่เลือกใช้งาน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555; นิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ วชิรพร สาตร์เพชรและญาดา นภาพารักษ์, 2562) โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดอิทธิพล (F) เท่ากับ .25 ความน่าจะเป็นในการเกิดความคลาดเคลื่อน (α) เท่ากับ .05 ค่าอำนาจการทดสอบ ($1-\beta$) เท่ากับ .95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างวิจัยอย่างน้อย 172 คน และเพื่อชดเชยความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา ผู้วิจัยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างวิจัยอย่างน้อยรวม 242 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้จำนวน 242 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการหลักสูตรอบรมออนไลน์ในการพัฒนาตนเอง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ อายุ กลุ่มอาชีพ จำนวน 2 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรฯ ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีด้านการบริการสุขภาพ ด้านธุรกิจ การบริหารและการจัดการ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการเกษตรด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย การเมืองและการปกครอง จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะของหลักสูตร ฯ

ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) ได้แก่ หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) หลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree) และหลักสูตรเรียนร่วมจำนวน 3 ข้อ โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และตอนที่ 4 แบบสอบถามความสนใจด้านเนื้อหาในหลักสูตรออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเอง เป็นข้อคำถามปลายเปิด 1 ข้อ ได้รับการตรวจความสอดคล้องด้านเนื้อหาเพื่อหาค่า Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะ วิทยาลัย สถาบัน งานประชาสัมพันธ์ ศึกษาธิการจังหวัด โรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดพะเยา หอการค้าจังหวัดพะเยา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง และตอนที่ 3 ผลสำรวจลักษณะของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=242)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ
1. อายุ		
น้อยกว่า 21 ปี	61	25.21
21-30 ปี	53	21.90
31-40 ปี	59	24.38
41-50 ปี	39	16.12
51 ปีขึ้นไป	30	12.40

	รวม	242	100.00
2. กลุ่มอาชีพ			
ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ		99	40.91
นักเรียน นิสิต นักศึกษา		85	35.12
เกษตรกร เจ้าของธุรกิจ พนักงาน ลูกจ้างบริษัทเอกชน		58	23.97
รับจ้างทั่วไป			
	รวม	242	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 21 ปีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 25.21 ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91

ตอนที่ 2 ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง

ในส่วนนี้แบ่งการนำเสนอผลการสำรวจออกเป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่ (1) ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในภาพรวม (2) ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามช่วงอายุ (3) ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามกลุ่มอาชีพ รายละเอียดดังนี้

1. ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในภาพรวม โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรออนไลน์ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=242)

หลักสูตร	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ
ด้านการศึกษา	112	18.09
ด้านภาษา	101	16.32
ด้านเทคโนโลยี	95	15.35
ด้านการบริการสุขภาพ	72	11.63
ด้านธุรกิจ การบริหารและการจัดการ	65	10.50
ด้านศิลปะและวัฒนธรรม	52	8.40
ด้านการเกษตร	45	7.27
ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	40	6.46
ด้านกฎหมาย การเมืองและการปกครอง	37	5.98

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับด้านการศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.12 รองลงมาคือ ด้านภาษา คิดเป็นร้อยละ 16.34 และด้านเทคโนโลยี คิดเป็น ร้อยละ 15.37 ตามลำดับ

2. ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามช่วงอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเองจำแนกตามช่วง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=242)

หลักสูตร	น้อยกว่า 21 ปี		21-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51 ปีขึ้นไป	
	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ
ด้านการศึกษา	28	16.57	25	14.97	26	17.11	21	28.38	12	21.05
ด้านภาษา	43	25.44	29	17.37	19	12.50	7	9.46	3	5.26
ด้านเทคโนโลยี	15	8.88	26	15.57	29	19.08	14	18.92	11	19.30
ด้านการบริการสุขภาพ	27	15.98	15	8.98	14	9.21	6	8.11	10	17.54
ด้านธุรกิจ การบริหาร และการจัดการ	16	9.47	22	13.17	19	12.50	5	6.76	4	7.02
ด้านศิลปะและวัฒนธรรม	14	8.28	11	6.59	12	7.89	10	13.51	5	8.77
ด้านการเกษตร	6	3.55	13	7.78	11	7.24	7	9.46	7	12.28
ด้านวิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม	13	7.69	12	7.19	9	5.92	2	2.70	4	7.02
ด้านกฎหมาย การเมือง และการปกครอง	7	4.14	14	8.38	13	8.55	2	2.70	1	1.75

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้าน ภาษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.44 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม และภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านภาษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.37 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น ภาษาต่างประเทศเบื้องต้นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และภาษาเพื่อการติดต่อธุรกิจ เป็นต้น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านเทคโนโลยีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.08 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการทำตลาดดิจิทัล การจัดการธุรกิจด้วยเทคโนโลยี การทำความเข้าใจกับงบการเงินในตลาดดิจิทัล และการบัญชีดิจิทัล เพื่อการจัดการ เป็นต้น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.38 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การผลิตสื่อสร้างสรรค์ การตลาดออนไลน์

กฎหมาย ศิลปะและวัฒนธรรม การปลูกและผลิตกาแฟอย่างยั่งยืน และการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นต้น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.05 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การวิจัยทางการศึกษา พัฒนาการจัดการสื่อเพื่อการศึกษา การวัดผลการศึกษา การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การผลิตสื่อสร้างสรรค์ การใช้คอมพิวเตอร์ในการออกแบบ การนวดอโรมา การใช้ยาสมุนไพรในชุมชน การขายของออนไลน์ อาหารเพื่อสุขภาพ และการแปรรูปมะม่วงเพื่อสร้างอาชีพ เป็นต้น

3. ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสถิติพื้นฐานความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=242)

หลักสูตร	ข้าราชการ		นักเรียน		เกษตรกร	
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ		นิสิต นักศึกษา		เจ้าของธุรกิจ รับจ้างทั่วไป	
	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ	จำนวน (ผู้ตอบ)	ร้อยละ
ด้านการศึกษา	65	20.25	43	16.60	4	10.26
ด้านภาษา	40	12.46	57	22.01	4	10.26
ด้านเทคโนโลยี	62	19.31	28	10.81	5	12.82
ด้านการบริการสุขภาพ	30	9.35	38	14.67	4	10.26
ด้านธุรกิจ การบริหารและการจัดการ	33	10.28	26	10.04	6	15.38
ด้านศิลปะและวัฒนธรรม	31	9.66	18	6.95	3	7.69
ด้านการเกษตร	28	8.72	12	4.63	5	12.82
ด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	15	4.67	22	8.49	3	7.69
ด้านกฎหมาย การเมืองและการปกครอง	17	5.30	15	5.79	5	12.82

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการเรียนรู้เนื้อหาทางการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.25 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล กระบวนการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) การพัฒนาสื่อการสอนในยุคดิจิทัล และการออกแบบการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล รองลงมา คือ เนื้อหาด้านเทคโนโลยีและเนื้อหาด้านภาษา เป็นต้น

กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องการเรียนรู้เนื้อหาด้านภาษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.01 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศเบื้องต้นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาฝรั่งเศสภาษาญี่ปุ่น และภาษาเกาหลี รองลงมา คือ ด้านการศึกษา และด้านการบริการสุขภาพ เป็นต้น

กลุ่มเกษตรกร เจ้าของธุรกิจ รับจ้างทั่วไป ต้องการเรียนรู้เนื้อหาด้านธุรกิจ การบริหาร และการจัดการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การตลาดยุคดิจิทัล การค้าระหว่างประเทศ การลงทุนเบื้องต้นและขั้นสูง การสร้างธุรกิจออนไลน์ในยุคสมัยใหม่แบบร่วมสมัย และการบริหารองค์กร รองลงมา คือ ด้านการเกษตร ด้านเทคโนโลยีด้านกฎหมาย การเมือง การปกครอง และด้านการศึกษา ด้านการบริการสุขภาพ เป็นต้น

ตอนที่ 3 ผลสำรวจลักษณะของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง

ผลการสำรวจลักษณะของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสถิติพื้นฐานความต้องการลักษณะของหลักสูตรออนไลน์ที่ต้องการเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=242)

ข้อมูลทั่วไป	ลักษณะหลักสูตร					
	หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree)		หลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree)		หลักสูตรเรียนร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(ผู้ตอบ)		(ผู้ตอบ)		(ผู้ตอบ)	
ช่วงอายุ						
น้อยกว่า 21 ปี	51	23.72	26	41.94	21	41.18
21-30 ปี	44	20.47	22	35.48	16	31.37
31-40 ปี	53	24.65	10	16.13	11	21.57
41-50 ปี	39	18.14	3	4.84	3	5.88
51 ปีขึ้นไป	28	13.02	1	1.61	0	0.00
รวม	215	100.00	62	100.00	51	100.00
กลุ่มอาชีพ						
ข้าราชการ พนักงาน	136	63.26	20	32.26	14	27.45
รัฐวิสาหกิจ						
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	68	31.63	40	64.52	34	66.67
เกษตรกร เจ้าของธุรกิจ	11	5.12	2	3.23	3	5.88

รับจ้างทั่วไป

รวม	215	100.00	62	100.00	51	100.00
-----	-----	--------	----	--------	----	--------

จากตารางที่ 5 พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้ในหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) มากที่สุด จำนวน 215 คน รองลงมา คือ หลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree) จำนวน 62 คน และหลักสูตรเรียนร่วม จำนวน 51 คน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความต้องการลักษณะของหลักสูตรออนไลน์ที่ต้องการเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า (1) หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีความต้องการหลักสูตรนี้อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 21 ปี และอยู่ในกลุ่มอาชีพข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ (2) หลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีความต้องการหลักสูตรนี้อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 21 ปี และอยู่ในกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษาและ (3) หลักสูตรเรียนร่วม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีความต้องการหลักสูตรนี้อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 21 ปี และอยู่ในกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรออนไลน์ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับด้านการศึกษามากที่สุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอาชีพ ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่และภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษา ยุกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และพัฒนาทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2562) รองลงมา คือ ด้านภาษา เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการใช้ภาษาที่สองในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองและการติดต่อสื่อสารในการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมไปถึงภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ สร้างความมั่นใจ และสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานและการประกอบอาชีพ และด้านเทคโนโลยี เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตและการทำงาน จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัล ได้อย่างถูกต้อง รวมไปถึงความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ในเนื้อหา ด้านการศึกษา ด้านภาษา และด้านเทคโนโลยี เป็นสามอันดับแรก

2. ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านภาษามากที่สุด ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม และภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี เป็นกลุ่มประชากร Gen Z ตามการแบ่งกลุ่มประชากรตามแนวคิดนักเศรษฐศาสตร์ (กรมสุขภาพจิต, 2563) ซึ่งผู้เรียนในกลุ่ม Gen Z มองว่าภาษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาต่างประเทศ ภาษาที่สอง ภาษาที่สาม เพื่อใช้ในการเรียนรู้และในการสร้างเครือข่ายทางสังคม โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ บทเรียนออนไลน์ เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มนี้เติบโตมาพร้อมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดการยอมรับและเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย (ดนุลดา จามจุรี, 2563) สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน ที่กล่าวว่าในช่วงวัยนี้เป็นช่วงที่ผู้เรียนค้นหาความถนัดของตนเอง จึงทำให้มีการใช้ภาษาและเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อเรียนรู้และสร้างอัตลักษณ์ของตน (Orenstein & Lewis, 2022)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 21–30 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านภาษามากที่สุด ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น ภาษาต่างประเทศเบื้องต้นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และภาษาเพื่อการติดต่อธุรกิจ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 21–30 ปี เป็นกลุ่มประชากร Gen Y ตามการแบ่งกลุ่มประชากรตามแนวคิดนักเศรษฐศาสตร์ (กรมสุขภาพจิต, 2563) ซึ่งผู้เรียนในกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการทำงาน เพราะภาษาต่างประเทศจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษา อีกทั้งการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีการขยายตัวทุกภาคส่วนไปยังต่างประเทศ มีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาจะมีโอกาสถูกจ้างงานมากกว่า หรือมีโอกาสที่จะได้รับเงินเดือน หรืออัตราค่าจ้างที่สูงกว่า ทำให้มีความก้าวหน้าในอาชีพการงานที่ดี (วรวรรณ ศรียาภัย และคณะ, 2553) รวมถึงภาษายังเป็นเครื่องมือทางปัญญาในการพัฒนาตนเอง (ญาณิศา สุทรงดี และคณะ, 2566)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31–40 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านเทคโนโลยีมากที่สุด ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการทำตลาดดิจิทัล การจัดการธุรกิจด้วยเทคโนโลยี การทำความเข้าใจกับงบการเงินในตลาดดิจิทัล และการบัญชีดิจิทัลเพื่อการจัดการ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มนี้เติบโตมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จึงมีความต้องการความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเอง ทำให้ต้องเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองในการประกอบอาชีพ สร้างโอกาสและความก้าวหน้าในการทำงานที่ดีขึ้น อีกทั้งความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสามารถช่วยในการประกอบธุรกิจ

ส่วนตัวหรือการทำงานอิสระตามความต้องการของแต่ละคน รวมไปถึงการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีรวมกับการตลาดดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับการซื้อสินค้า (ณัฐณี คงห้วยรอบ และ กนกพร ชัยประสิทธิ์, 2560)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41–50 ปี ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านการศึกษามากที่สุด ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การผลิตสื่อสร้างสรรค์ การตลาดออนไลน์ กฎหมาย ศิลปะและวัฒนธรรม การปลูกและผลิตกาแฟอย่างยั่งยืน และการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มนี้อยู่ในวัยทำงานที่มีความต้องการในการพัฒนาตัวเอง เพิ่มเติมทักษะใหม่และยกระดับทักษะที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตในสังคม จึงมีความต้องการหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับการทำงานและสามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพหรือสร้างรายได้เสริม โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (ไกลัญญา ตายะ และ พิมพรัตน์ งามสันติวงศ์, 2565)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ต้องการเรียนรู้หลักสูตรด้านการศึกษามากที่สุด ตัวอย่างหลักสูตรที่ต้องการ เช่น การวิจัยทางการศึกษา พัฒนาการจัดการสื่อเพื่อการศึกษา การวัดผลการศึกษา การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การผลิตสื่อสร้างสรรค์ การใช้คอมพิวเตอร์ในการออกแบบ การนวดโรมา การใช้ยาสมุนไพรในชุมชน การขายของออนไลน์ อาหารเพื่อสุขภาพ และการแปรรูปมะม่วงเพื่อสร้างอาชีพ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มนี้อยู่ในช่วงสุดท้ายของการทำงานและเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แต่ยังสามารถเรียนรู้และพัฒนาตัวเองได้อย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ เพื่อสร้างชีวิตให้มีความสุขมากขึ้นจึงสนใจการพัฒนาตนเองโดยการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มเติมทักษะต่าง ๆ ให้กับตนเองอย่างหลากหลาย หรือสร้างทักษะใหม่ตามแนวทางของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2565)

3. ผลสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนกตามกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการเรียนรู้เนื้อหาทางการศึกษามากที่สุด ตัวอย่างชื่อหลักสูตรที่ต้องการได้รับการอบรม ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล กระบวนการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) การพัฒนาสื่อการสอนในยุคดิจิทัล และการออกแบบการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มนี้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาความต้องการของเนื้อหาแล้วพบว่าเนื้อหาที่กลุ่มอาชีพนี้ต้องการมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงานในวิชาชีพของตนเอง และนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องการเรียนรู้เนื้อหาด้านภาษามากที่สุด ตัวอย่างชื่อหลักสูตรที่ต้องการได้รับการอบรม ได้แก่ ภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศเบื้องต้นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาเกาหลี มากที่สุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มนี้เป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ และมีการใช้

ภาษาต่างประเทศในการเรียนรู้ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นได้ สอดคล้องกับ Sofia Hardak (2020) ที่กล่าวว่า ช่วงอายุของนักเรียน นิสิต นักศึกษาจะเรียนด้านภาษาได้ดีกว่าวัยกลางคน

กลุ่มเกษตรกร เจ้าของธุรกิจ รับจ้างทั่วไป ต้องการเรียนรู้เนื้อหาด้านธุรกิจ การบริหารและการจัดการมากที่สุด ตัวอย่างข้อหลัสูตรที่ต้องการได้รับการอบรม ได้แก่ การตลาดยุคดิจิทัล การค้าระหว่างประเทศ การลงทุนเบื้องต้นและขั้นสูง การสร้างธุรกิจออนไลน์ในยุคสมัยใหม่แบบร่วมสมัย และการบริหารองค์กร มากที่สุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มนี้เป็นผู้ประกอบการหรือผู้ดำเนินธุรกิจ ซึ่งปัจจุบันมีช่องทางการทำการตลาดที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ที่สามารถใช้ในการประชาสัมพันธ์เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้สะดวกและทั่วถึงมากขึ้น (Kingsnorth, 2022)

4. ผลการสำรวจลักษณะของหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้ในหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Non-degree) มากที่สุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามต้องการเรียนรู้ในระยะเวลาที่สั้นเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง ซึ่งลักษณะของหลักสูตรเป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้นที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ (New skill) หรือการเพิ่มทักษะ (Upskill) หรือพัฒนาทักษะเดิม (มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565) เมื่อพิจารณาความต้องการลักษณะของหลักสูตรออนไลน์ที่ต้องการเพื่อพัฒนาตนเอง จำแนก ตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าหลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree) แบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีความต้องการหลักสูตรนี้อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 21 ปี และอยู่ในกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา เนื่องจากหลักสูตรการจัดการศึกษาล่วงหน้า (Pre-degree) เป็นหลักสูตรที่นำรายวิชาของหลักสูตรที่ให้ปริญญามาจัดการเรียนการสอนล่วงหน้าให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ฯ, 2565) ซึ่งเมื่อผู้เรียนเข้ามาเป็นนิสิต นักศึกษาแล้ว ผู้เรียนสามารถเลือกรับผลการเรียนและไม่ต้องลงทะเบียนเรียนในวิชานั้นอีกครั้ง หรือเก็บหน่วยกิตที่สะสมไว้เทียบโอน ซึ่งจะทำให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเรียนจบปริญญาตรีได้เร็วยิ่งขึ้น (พรนภา สวัสดิ์, 2563) และหลักสูตรเรียนร่วม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีความต้องการหลักสูตรนี้อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 21 ปี และอยู่ในกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา เนื่องจาก หลักสูตรเรียนร่วมเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป นักเรียน นักศึกษา และคนวัยทำงาน สามารถเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษา และประเมินผลการเรียนจริงตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัย เพื่อเก็บสะสมหน่วยกิต ไว้ในระบบคลังหน่วยกิต (Credit bank)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตรออนไลน์และเนื้อหาให้ตรงตามความต้องการของคนในแต่ละช่วงวัย และแต่ละกลุ่มอาชีพ
2. อาจารย์ ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของคนในแต่ละช่วงวัย และแต่ละกลุ่มอาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกลงทะเบียนในหลักสูตรออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปออกแบบหลักสูตร เช่น ลักษณะของหลักสูตร ผลลัพธ์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการวัดและการประเมินผล ระยะเวลาในการเรียน ค่าลงทะเบียน และผู้สอน เป็นต้น
2. ควรออกแบบระบบติดตามผลการเรียนหลักสูตรออนไลน์ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). แผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2564 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กรมสุขภาพจิต. (2563, 24 พฤศจิกายน). Gen Y/Gen Me กลุ่มผู้กุมชะตาโลก. <https://dmh.go.th/news/view.asp?id=1251>
- โกศลัญญา ตายะ, และพิมพ์รภัส งามสันติวงศ์. (2565). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการแบ่งปันและการจัดการความรู้ในองค์กร. วารสารวิชาการเทคโนโลยีป้องกันประเทศ, 3(9), 4-15.
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565, 22 พฤศจิกายน). การจัดการเรียนรู้สำหรับวัยเด็กมัธยมศึกษา. <https://www.eef.or.th/article-learning-management-for-high-school-children/>
- โครงการเรียนล่วงหน้า. (2563, 1 สิงหาคม). จัดการเรียนการสอนออนไลน์ ปีที่ 2 พ.ศ. 2563. <https://www.bangkokbiznews.com/social/891622>
- ญาณิศา สุ่มทรงดี, วิโรจน์ ทองปลิว, จงกิจ วงษ์พินิจ, ทองพูล ชุมคำ, และศิริประภา รัตนรวมการ. (2566). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 25(1), 273-290. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhssrru/article/view/269417>

ฐานีย์ ธรรมเมธา. (2564, 8 สิงหาคม). โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทยเพื่อการจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด (Thai-Mooc).

http://lmsthaicyberu.go.th/index.php?option=com_sppagebuilder&view=page&id=18&Itemid=515

ณัฐภัทร ดิณเวส, และฐานีย์ ธรรมเมธา. (2559). การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาออนไลน์ระบบเปิดแบบ MOOC ของอุดมศึกษาไทย. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(3), 1463-1479. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/75698>

ณัฐนี คงห้วยรอบ, และกนกพร ชัยประสิทธิ์. (2560). การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์บนเว็บไซต์ LAZADA ในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 7(3), 349-355. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSocSci/article/view/101009>

ดนุลดา จามจุรี. (2563). การออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน Gen Z. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555, 26 มกราคม). การกำหนดขนาดตัวอย่างในการทดสอบสมมติฐานวิจัย [เอกสารประกอบการบรรยาย]. โครงการ Research Zone, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

นิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ, วัชรพร สาตร์เพ็ชร, และญาดา นภาอารักษ์. (2562). การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*POWER. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 5(1), 496-507.

พรนภา สวัสดิ์. (2563, 19 มิถุนายน). แนวทางในการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กับเครือข่ายนิสิต นักศึกษา เคียงข้างประชาชนเพื่อประชาธิปไตย.

<https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/news-all/1690-2020-06-19-11-21-37.html>

มหาวิทยาลัยพะเยา. (2565, 4 กุมภาพันธ์). ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง ปรัชญาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ.2565. http://www.council.up.ac.th/?page_id=378

มหาวิทยาลัยพะเยา. (2562, 19 ธันวาคม). ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาในลักษณะอื่น พ.ศ.2562.

http://www.council.up.ac.th/?page_id=378

มหาวิทยาลัยพะเยา. (2565, 7 พฤศจิกายน). ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรระยะสั้น มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ.2565.

http://www.council.up.ac.th/?page_id=378

วิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2566, 7 ตุลาคม). "เรียนร่วม มข." คืออะไร?

<https://www.lifelong.cmu.ac.th/advanced-cmu/about>

สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา. (2565, 28 สิงหาคม). *ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต*.

<http://www.upili.up.ac.th/office/>

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2560). *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมด้านภาษา*. เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2565, 22 กันยายน). *ข่าวสารสร้างสุข*.

<https://www.thaihealth.or.th/category>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2565). *แผนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2562, 22 พฤศจิกายน). *การพัฒนาข้าราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-LEARNING)*. <https://www.ocsc.go.th/e-learning#gsc.tab=0>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา. (2565). *รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดพะเยา ประจำปี 2565*.

https://www.mociety.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/download/article/article_20220920160640.pdf

อัญญาณี อดทน, และสุภาวี ขุนทองจันทร์. (2560). ความต้องการการฝึกอบรมของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 4(1), 101-138.

Cohen, J. (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Academic Press.

Kingsnorth, S. (2022). *Digital marketing strategy: An integrated approach to online marketing*. Kogan Page Publishers.

Orenstein, G. A., & Lewis, L. (2022). *Erikson's stages of psychosocial development*. StatPearls Publishing.

Hardak, S. (2020, July 20). *วัยใดเหมาะสำหรับการเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศมากที่สุด*. BBC News ไทย. <https://www.bbc.com/thai/features-53406152>